

Sprawozdanie za rok 2014

Zarządu Fundacji Miejsc i Ludzi Aktywnych
z działalności za okres od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku

Kraków 2015

Sprawozdanie Fundacji za rok 2014

na okres 1.01 – 31.12.2014

Spis treści:

Wstęp	3
1. Najważniejsze osiągnięcia w roku 2014	6
2. Działalność statutowa	8
3. Działalność gospodarcza	20
4. Fundraising	27
5. Promocja	29
6. Partnerzy	32
7. Przychody i wydatki Fundacji	33

Wstęp

Fundacja w roku 2014 ugruntowała swoją pozycję w podstawowych obszarach swojej działalności, ograniczając ją ostatecznie do trzech kluczowych tematów: turystyka dziedzictwa, przedsiębiorczość lokalna i dialog społeczny. Obszar Aktywna młodzież, który obejmował różnorodne przedsięwzięcia adresowane do dzieci i młodzieży (edukacja ekologiczna, obywatelska, regionalna) w praktyce został w roku 2014 sprowadzony do działań związanych z aktywizacją młodzieży w sferze życia społecznego i publicznego (głównie poprzez tworzenie i wspieranie młodzieżowych rad) i została włączona w obszar Dialog społeczny.

Fundacja osiągnęła stabilną sytuację finansową i opiera swoją działalność w zrównoważonym stopniu na realizacji projektów finansowanych z różnych źródeł i zleceń komercyjnych. Planowane zadania realizowane są przez ośmiu etatowych pracowników (4 merytorycznych, 3 finansowych i 1 administracyjny). W roku 2014 przyjęto do pracy w Fundacji Joannę Żyłę, która w roku 2013 wspierała działalność Fundacji w charakterze wolontariuszki.

Zespół Fundacji:

Osoba, stanowisko	Wiedza i kompetencje
Barbara Kazior , Prezes Zarządu	Partnerstwo trójsektorowe, partycypacja społeczna, turystyka dziedzictwa, w tym ekomuzea i questing, zarządzanie projektami, trenerka
Olga Gałek , Członek Zarządu	Rozwój przedsiębiorczości, ekonomia społeczna, kreowanie marki, zarządzanie projektami, trenerka
Anna Jarzębska , Członek Zarządu	Partycypacja społeczna, partnerstwo trójsektorowe, PR, komunikacja międzykulturowa, zarządzanie projektami, trenerka
Krzysztof Florys , Menedżer Projektów	Turystyka dziedzictwa, questing, tworzenie szlaków i produktów turystycznych, promocja turystyki, zarządzanie projektami, trener
Anna Szreniawa , Specjalista ds. Finansów	Rozliczanie projektów, przygotowywanie dokumentów finansowych

Adriana Starowicz , Specjalista ds. Finansów	Rozliczanie projektów, przygotowywanie dokumentów finansowych, obsługa finansowa działalności gospodarczej
Lucyna Stryczek , Księgową	Księgowość
Joanna Żyła , Pracownik administracyjny	Obsługa biurowa

Zespół merytoryczny Fundacji (Barbara Kazior, Olga Gałek, Anna Jarzębska i Krzysztof Florys) uczestniczył w międzynarodowych wizytach studialnych w ramach projektu 'State of Europe' (finansowanego w ramach Programu Grundtvig). Wizyty dotyczyły ochrony i wykorzystania dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego w rozwoju lokalnym.

L.p.	Kraj	Uczestnicy	Termin
1.	Norwegia	Krzysztof Florys	14-18.01.2014
2.	Gujana Francuska	Barbara Kazior, Olga Gałek, Anna Jarzębska	7-11.07.2014
3.	Rumunia	Anna Jarzębska, Krzysztof Florys	20-24.10.2014

Ponadto Barbara Kazior wzięła udział w wizycie studialnej w Norwegii, dotyczącej zarządzania dziedzictwem w gminach, wykorzystaniem jego zasobów w rozwoju lokalnym i angażowaniem mieszkańców w ten proces 2-6.06.2014.

Sześć osób z zespołu wzięło udział w pięciodniowym szkoleniu „Marketing w sieci”, którego celem było zaznajomienie się z praktycznymi narzędziami marketingu internetowego i społecznościowego.

Jak dotąd Fundacja działa w oparciu o ogólne planowanie w skali roku i bieżące planowanie, adekwatne do zmieniających się możliwości na rynku i wyzwań. Można ocenić, że Fundacja w ciągu 4 lat swojego funkcjonowania osiągnęła dojrzałość, jest rozpoznawalna na rynku i wymaga bardziej strategicznego podejścia zarówno w odniesieniu do budowania swojej pozycji w podstawowych obszarach swojej działalności, systemu zarządzania i PR, stąd zaplanowano w roku 2015 tworzenie strategii, obejmującej wszystkie kluczowe aspekty jej działania.

Fundacja w roku 2014 koncentrowała swoją działalność na:

1. Rozwijaniu swoich obszarów tematycznych i budowaniu pozycji eksperckiej w oparciu o konkretne wdrożenia.
2. Zapewnieniu stabilności finansowej poprzez zrównoważone źródła przychodów i finansowania działań.
3. Dopracowaniu oferty Fundacji w ramach prowadzonej działalności statutowej i gospodarczej.
4. Poszerzaniu współpracy o różnych partnerów instytucjonalnych (gminy) i podmioty gospodarcze.

1. Najważniejsze osiągnięcia w roku 2014

Do największych osiągnięć Fundacji w roku 2014 można zaliczyć:

1. Rozwinięcie współpracy z gminami w zakresie partycypacji obywatelskiej.

W roku 2014 zrealizowano dwa projekty dotyczące wdrożenia mechanizmów partycypacyjnych w 20 gminach województwa małopolskiego, świętokrzyskiego i lubelskiego. W ramach projektu wypracowano cykl szkoleniowy dla urzędników gmin w zakresie animacji partycypacji obywatelskiej i przeszkolono 40 urzędników. Współpraca, choć niełatwa, okazała się na tyle owocna, że gminy z Małopolski zgłosiły się do kolejnego projektu dotyczącego partycypacji w 2015.

2. Portal www.wspoldecydujemy.pl

Fundacja utworzyła i stale rozwija portal do konsultacji społecznych on-line www.wspoldecydujemy.pl. Portal jest prosty w obsłudze, pozwala tworzyć ankietę on-line, gromadzić dane i generuje raport. Portal został wysoko oceniony przez partnerów projektu i jest chętnie wykorzystywany do prowadzenia badań ankietowych również jest używany do celów niekomercyjnych przez instytucje i organizacje niezwiązane z Fundacją.

3. Utworzenie trzech ekomuzeów.

Fundacja była odpowiedzialna za przeprowadzenie procesu tworzenia trzech ekomuzeów – od inwentaryzacji zasobów, przez wypracowanie koncepcji, pomoc w wypracowaniu oferty edukacyjno-turystycznej, zaprojektowanie i wdrożenie systemu wizualizacji trzech ekomuzeów: Ekomuzeum Doliny Karpia, Ekomuzeum „Żabi Kraj” i Ekomuzeum „Gościnną Krainą”. W efekcie Ekomuzea współpracy z trzema Lokalnymi Grupami Rybackimi powstały ekomuzea, które oferują ponad 40 atrakcji każde, promowanych za pośrednictwem ulotek, stron internetowych i aplikacji mobilnych na smartfona.

4. Koncepcja marki miejsca „Spichlerz Koronny” dla obszaru, obejmującego siedem gmin Lokalnej Grupy Działania „Korona Północnego Krakowa”.

Koncepcja marki „Spichlerz Koronny” powstała w oparciu o autorską metodę, która obejmowała warsztaty, spotkania fokusowe, wywiady, badanie ankietowe, w których uczestniczyły różne grupy interesariuszy z obszaru Lokalnej Grupy Działania „Korona Północnego Krakowa”. Wyniku tych prac powstała koncepcja Znak Promocyjnego „Spichlerz Koronny” (w tym znak słowno-graficzny i elektroniczna wersja ulotki promującej markę).

5. Ugruntowana pozycja w questingu.

W roku 2014 kontynuowano działalność związaną z rozwijaniem questingu w Polsce, w szczególności w oparciu o zlecenia z całej Polski i, w mniejszym stopniu, działania projektowe. Do chwili obecnej Fundacja wsparła tworzenie ponad 100 questów i jest postrzegana jako jedna z trzech najważniejszych organizacji specjalizujących się w questingu w Polsce, co skutkuje licznymi zapytaniami ofertowymi i zleceniami.

6. Konferencja „Seniorzy aktywni społecznie”

W grudniu 2014 odbyła się w Krakowie konferencja „Seniorzy aktywni społecznie”, której celem było podsumowanie realizacji projektu o tym samym tytule. Frekwencja podczas konferencji przekroczyła znacznie planowaną (pierwotnie 80, ostatecznie ponad 100 uczestników). W konferencji uczestniczyli seniorzy z całej Polski, a w panelu wzięły udział dwie posłanki z Małopolski (Elżbieta Achinger i Joanna Bobowska), pełnomocnik ds. polityki senioralnej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (Andrzej Skrzyński) i Aneta Widak z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego). Wszyscy podkreślali wysoką jakość zrealizowanego przez Fundację projektu dla seniorów, który dotyczył aktywizacji w kontekście wykorzystania dziedzictwa w rozwoju lokalnym.

2. Działalność statutowa

W roku 2014 Fundacja realizowała swoje cele statutowe w ramach 3 głównych bloków tematycznych:

- A. Turystyka dziedzictwa**
- B. Przedsiębiorczość lokalna**
- C. Dialog społeczny**

A. Turystyka dziedzictwa

Pomagamy tworzyć produkty turystyczne, które w sposób atrakcyjny i autentyczny prezentują dziedzictwo regionu, oferują możliwość odwiedzania ciekawych miejsc i spotkania z pełnymi pasji ludźmi a równocześnie wpisują się w trendy nowoczesnej, odpowiedzialnej turystyki. Stosujemy atrakcyjne i sprawdzone metody:

- **Questing** to metoda odkrywania dziedzictwa polegająca na tworzeniu nieoznakowanych szlaków (questów) w terenie, którymi można wędrować kierując się informacjami zawartymi w wierszowanych wskazówkach, zawierających zagadki. Każdy quest prowadzi do miejsca ukrycia skarbu – pudełka z pieczętką, której odbicie na ulotce potwierdza przejście całego questu i rozwiązanie zagadek.
- **Ekomuzeum** to sieć ciekawych miejsc i ludzi prezentujących „żywe” dziedzictwo przyrodnicze, historyczne i kulturowe określonego obszaru, która pozwala w atrakcyjny i angażujący sposób poznać, zobaczyć i doświadczyć piękna i wartości lokalnego dziedzictwa. Ekomuzeum stanowi zestaw ofert i produktów edukacyjnych i turystycznych.

Cele

W 2014 roku celem działań podejmowanych w tym obszarze tematycznym było:

- Pomoc aktywnym ludziom w odkryciu bogactwa przyrodniczo-kulturowego i potencjału turystycznego swych regionów i wykorzystaniu go w rozwoju lokalnym.
- Podniesienie kompetencji liderów-seniorów z Małopolski w zakresie odkrywania, opisywania i zrównoważonego wykorzystania dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego.

- Upowszechnianie działań fundacji w obszarze turystyki dziedzictwa wśród zagranicznych partnerów fundacji.

Działania

- Przeprowadzenie cyklu szkoleniowego dla 15 kandydatów na liderów-seniorów z Małopolski obejmującego:
  - 3-dniowy wyjazd do Ekomuzeum Wrzosowej Krainy (wizyty terenowe, warsztaty i spotkania z aktywnymi osobami starszymi, które odniosły sukces, angażując się w rozwój turystyki dziedzictwa uczestnicząc w inicjatywach Ekomuzeum Wrzosowej Krainy, również w zakresie produktów lokalnych),
  - dwudniowe i jednodniowe warsztaty dotyczące wykorzystania dziedzictwa do aktywizacji seniorów w obszarze turystyki i przedsiębiorczości lokalnej. podczas których uczestnicy przekładali na praktykę wiedzę zdobytą podczas wizyty na Dolnym Śląsku, tj. rozpoczęli planowanie, co można zrobić w Małopolsce z udziałem osób starszych – jakie atrakcje można stworzyć (pomysły na questy, warsztaty rękodzielnicze, prezentacje ginących zawodów, opowieści o ciekawych ludziach i miejscach z przeszłości itp.), jak znaleźć i zmobilizować więcej osób starszych do działania, jak włączyć osoby starsze do oferty sieciowego produktu turystycznego, który powstaje w Małopolsce. celem będzie wspólna praca nad włączeniem pomysłów seniorów do działającego w Małopolsce sieciowego produktu turystycznego opartego na dziedzictwie i wymienionych wcześniej metodach (ekomuzeum, questing, produkty lokalne), w tym skojarzenie potencjalnych partnerów do współpracy.
- Przeprowadzenie cyklu szkoleń i warsztatów aktywizujących seniorów w obszarze turystyki dziedzictwa w okresie IX-XII 2014 seniorów, wypracowany przez 15 liderów seniorów i dalej rozwijany z udziałem większej liczby osób starszych (w sumie ok. 150 dodatkowych osób pozyskanych przez liderów seniorów). 12 dni warsztatów tematycznych wg pomysłów/potrzeb osób starszych: (np. filcowanie, wspólne tworzenie questu w wybranej miejscowości, szkolenie z ekomuzeum itp.)
- Fundacja była partnerem konkursu „Gmina przyjazna turystom”, organizowanego wspólnie przez Pismo Samorządu Terytorialnego „Wspólnota”, Spółkę 3step i PTTK. W konkursie wzięło udział ponad 60 gmin z całej Polski. Zespół Fundacji brał udział w ocenie zgłoszonych

do konkursu gmin i opracował raport, który ukazał się na łamach miesięcznika „Wspólnota”.

- Barbara Kazior oraz Krzysztof Florys uczestniczyli jako eksperci metody Valley Quest w pierwszym w Polsce Maratonie Questingowym odbywającym się w Krainie Rowerowej (Zachodnia Lubelszczyzna) w dniach 1-3.05.2014.
- W dniach 19-23.05 Zorganizowano wizytę studialną dla zagranicznych partnerów z Danii, Gujany Francuskiej, Norwegii (Spitsbergenu), Rumunii, podczas której odbyły się prezentacje metod Ekomuzeów oraz Questingu. Odwiedzono, Ekomuzeum „Doliny Karpia”, Ekomuzeum Lanckorona, Ekomuzeum Podbabiogórza, Quest „Stawy, ludzie, ptaki”.
- Przeprowadzono dwa szkolenia z questingu dla Młodzieżowych Rad Miasta i Gminy Jordanów.
- Metoda questingu była prezentowana (B. Kazior) podczas wizyty studialnej dla grupy Norwegów w ramach projektu „Dziedzictwo obok mnie” realizowanego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa i Rijksantikvaren, Narol, 24.10.2014.
- Opracowano założenia do rozdziału dotyczącego wykorzystania dziedzictwa kulturowego w rozwoju turystyki, edukacji i promocji do poradnika dla gmin nt. zarządzania dziedzictwem, wydawanego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa (B. Kazior).

Rezultaty

- Przeszkolenie 15 liderów seniorów w zakresie wykorzystania zasobów dziedzictwa do tworzenia oferty turystycznej (też produktu lokalnego, marki lokalnej) jako mechanizmu aktywizacji społeczności lokalnej, zaprezentowanie im dobrej praktyki dot. marki lokalnej Wrzosowa Kraina,
- 9 przedstawicieli organizacji pozarządowych z Rumunii, Danii, Norwegii i Gujany Francuskiej poznało metody Fundacji w zakresie wykorzystania zasobów dziedzictwa w turystyce: ekomuzea i questy i poznali przykłady takich przedsięwzięć,
- Grupa kilkunastu Norwegów, współpracujących z Rijksantikvaren (narodowa organizacja ds. zachowania dziedzictwa – odpowiednik polskiego Narodowego Instytutu Dziedzictwa) zapoznała się z metodyką questingu,
- Fundacja podniosła swoją pozycję jako ekspert w zakresie turystyki i questingu poprzez udział w imprezach turystycznych i promocyjnych.

Lista projektów

- „Seniorzy aktywni społecznie”: realizowany w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 współfinansowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, dofinansowanie: 210 175 zł;

B. Przedsiębiorczość lokalna

Pomagamy rozwijać lokalną przedsiębiorczość w oparciu o produkty i usługi związane z regionem, tworzące wyjątkową wartość miejsca, dające mieszkańcom powody do dumy. Pracujemy w oparciu o sprawdzone narzędzia:

- **Produkt lokalny** – wyrób lub usługa, z którą utożsamiają się mieszkańcy regionu, produkowana w sposób niemasowy i przyjazny dla środowiska, z surowców lokalnie dostępnych, będąca wizytówką regionu.
- **Marka lokalna** - znak promocyjny przyznawany wybranym produktom lokalnym; w proces budowania marki lokalnej – określanie wyróżników, przesłania które ma zawierać, zasad przyznawania – włączeni są mieszkańcy regionu, przedsiębiorcy, samorząd i przyszli klienci.

Cele

W 2014 celem naszej działalności było:

- Wspieranie społeczności lokalnych w zakresie rozwoju produktu lokalnego i przedsiębiorczości
- Wspieranie rozwoju przedsięwzięć z zakresu ekonomii społecznej
- Współtworzenie podstaw działania Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej w Małopolsce
- Podniesienie i dostosowanie kwalifikacji osób w zakresie zastosowania nowoczesnych technik marketingu internetowego oraz telemarketingu w sprzedaży produktów i usług, zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw działających na terenie woj. małopolskiego
- Podniesienie aktywności seniorów w inicjowaniu przedsięwzięć związanych z produktem lokalnym i marką lokalną
- Budowanie marek lokalnych w regionach działania fundacji
- Podniesienie wiedzy w społecznościach lokalnych z zakresu produktu lokalnego, marki lokalnej i lokalnej przedsiębiorczości

- Przygotowanie i prowadzenia szkoleń dot. wykorzystania produktu lokalnego do rozwoju obszarów Natura2000

Działania

- Wsparcie regionu LGD Korona Północnego Krakowa w zakresie popularyzacji przetwórstwa wśród sadowników
  - Udział w planowaniu działań zmierzających do uruchomienia lokalnej tłoczni soków;
  - Przedstawienie dobrych praktyk dot. wykorzystania produktu lokalnego do rozwoju przedsiębiorczości i budowania marki podczas konferencji „Uprawy ogrodnicze na obszarze działania LGD Stowarzyszenie Korona Północnego Krakowa szansą na wykreowanie nowych produktów tradycyjnych” w Zagórzycach Dworskich 28.10.2014;
  - Udział w spotkaniach dot. tworzenia narzędzi marketingowych dla sprzedaży jabłek, ich przetworów w kontekście załamania się eksportu owoców do Rosji,

Wsparcie regionu LGD Korona Północnego Krakowa w zakresie popularyzacji przetwórstwa wśród sadowników
- Wsparcie regionu LGD Stowarzyszenie Dolina Karpia w zakresie promocji produktów lokalnych: udział w Kapitulce konkursu na produkt lokalny - przeglądu produktów lokalnych „Kulinarium Doliny Karpia” 05.10.2014.
- Wspieranie rozwoju Fundacji im Św. Izzydora w kontekście budowania marki dla produktów lokalnych – przetworów owocowych Dary Św. Izzydora.
- Zaangażowanie na poziomie regionu Małopolski w tworzenie Regionalnego Komitetu ES: wypracowanie zasad i podstawy działania Komitetu w oparciu o dorobek Małopolskiego Paktu na Rzecz Ekonomii Społecznej (którego Fundacja jest sygnatariuszem).
- Udział w Tygodniu Ekonomii Społecznej, organizowanym przez ROPS w Krakowie na krakowskich uczelniach: prezentacja dobrych praktyk z zakresu wykorzystania zasobów środowiska dla rozwoju ekonomii społecznej na poziomie lokalnym.
- Przygotowanie i organizacja 11 cykli szkoleń z zakresu marketingu w sieci dla właścicieli i pracowników MSP z Małopolski „Praktyczny KURS - marketingu sieciowego i budowania relacji z klientem. *Kreowanie,*

Umiejętności, Realizacja, Sprzedaż". Cykl szkoleniowy złożony z dwóch modułów:

- MODUŁ I: 3 – dniowe szkolenie „Marketing internetowy i jego wykorzystanie do promocji firmy oraz aspekty prawne - MOJA FIRMA W SIECI” (24 godziny, w tym: 8 h wykładów oraz 16 h praktycznych warsztatów). Cel szkolenia: dostarczenie wiedzy i kształtowanie praktycznych umiejętności zastosowania narzędzi wspierających sprzedaż produktów i usług w Internecie, zwiększenie zdolności wykorzystania marketingu internetowego w sprzedaży produktów i usług.
- MODUŁ II – 2 – dniowe szkolenie „Marketing internetowy i sprzedaż przez telefon w kontekście pracy z trudnym klientem - MOJA FIRMA W RELACJI Z KLIENTEM” (16 godzin, w tym: 4 h wykładów oraz 12 h praktycznych warsztatów). Cel szkolenia: dostarczenie wiedzy oraz kształtowanie praktycznych umiejętności w zakresie komunikacji z klientem poprzez e-mail i telefon, zwiększenie zdolności wykorzystania marketingu i telemarketingu w sprzedaży produktów i usług.
- Przeprowadzenie cyklu szkoleniowego dla 15 kandydatów na liderów-seniorów z Małopolski obejmującego:
  - 3-dniowy wyjazd do regionu Wrzosowej Krainy: wizyty terenowe, warsztaty i spotkania z aktywnymi osobami starszymi, które odniosły sukces, angażując się w rozwój swych firm w opartych o produkt lokalny (malowanie pierników, warsztaty zielarskie, produkcji olejku, tkactwa, miodu) pod wspólną marką lokalną Wrzosowa Kraina,
  - dwudniowe i jednodniowe warsztaty dotyczące wykorzystania dziedzictwa do aktywizacji seniorów w obszarze turystyki i przedsiębiorczości lokalnej, podczas których uczestnicy przekładali na praktykę wiedzę zdobytą podczas wizyty na Dolnym Śląsku, tj. rozpoczęli planowanie, co można zrobić w Małopolsce z udziałem osób starszych – jakie atrakcje można stworzyć (pomysły na warsztaty rękodzielnicze, prezentacje ginących zawodów, opowieści o ciekawych ludziach i miejscach z przeszłości itp.), jak znaleźć i zmobilizować więcej osób starszych do działania, jak włączyć osoby starsze do rozwoju produktów lokalnych.
  - Przeprowadzenie cyklu szkoleń i warsztatów aktywizujących seniorów w obszarze odkrywania wartości regionu i praktycznych zajęć

rękodzielniczych (z produktem lokalnym) w okresie IX-XII 2014 wypracowany przez 15 liderów seniorów i dalej rozwijany z udziałem większej liczby osób starszych - 12 dni warsztatów tematycznych wg pomysłów/potrzeb osób starszych: (np. filcowanie, tworzenie ozdób, odkrywanie wartości regionu itp.)

Rezultaty:

- Rozwój tematyki produktu lokalnego, lokalnej przedsiębiorczości opartej o produkt lokalny w kilkunastu regionach Polski
- Przeszkolenie 15 liderów seniorów w zakresie wykorzystania produktu lokalnego, marki lokalnej jako mechanizmu aktywizacji społeczności lokalnej, zaprezentowanie im dobrej praktyki dot. marki lokalnej Wrzosowa Kraina
- Zrealizowano 11 cykli szkoleń z zakresu marketingu w sieci dla MSP z Małopolski
- Podniesiono wiedzę z zakresu marketingu w sieci u 110 pracowników i właścicieli MSP z Małopolski

Lista projektów

- „Seniorzy aktywni społecznie”: realizowany w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 współfinansowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, dofinansowanie: 210 175 zł;
- „Internet jako narzędzie walki z kryzysem”, realizowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Priorytetu VIII: Regionalne kadry gospodarki, Działanie 8.1: Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie, Poddziałanie 8.1.1. Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, dofinansowanie: 294 594,30 zł (w tym MiLA 120 521,30 zł).

Zespół

- Olga Gałek
- Joanna Żyła

C. Dialog społeczny

Pomagamy rozwijać długofalową współpracę pomiędzy różnymi aktorami życia społecznego, dlatego w naszych działaniach kluczowe są:

- **Partycypacja obywatelska** – czyli udział mieszkańców w podejmowaniu ważnych decyzji dotyczących ich miejscowości czy regionu oraz współdziałanie w ich wdrażaniu;
- **Partnerstwo trójsektorowe** – regularna współpraca samorządów, organizacji pozarządowych i firm na rzecz rozwoju lokalnego.

Cele

W 2014 roku celem działań podejmowanych w tym obszarze tematycznym było:

- Podniesienie kompetencji przedstawicieli urzędów gmin i organizacji pozarządowych w zakresie partycypacji obywatelskiej, budowania partnerstwa trójsektorowego i animowania dialogu i współpracy na poziomie lokalnym;
- Wzmocnienie i podniesienie jakości dialogu pomiędzy samorządami i mieszkańcami wybranych gmin województwa małopolskiego, świętokrzyskiego i lubelskiego;
- Rozwój istniejących i wspieranie powstawania nowych młodzieżowych rad gmin oraz edukacja obywatelska młodzieży poprzez praktyczne działanie na rzecz lokalnej społeczności;
- Aktywizacja seniorów wokół działań podejmowanych przez nich w lokalnych społecznościach;
- Dostarczenie samorządom i organizacjom pozarządowym narzędzia internetowego do przeprowadzania konsultacji społecznych on-line;
- Rozwój i usamodzielnienie Partnerstwa na rzecz Rewitalizacji Rzeki Saksagań w Krzywym Rogu.

Działania

W 2014 roku Fundacja MiLA wraz z partnerami zrealizowała następujące działania na rzecz rozwoju dialogu społecznego na poziomie lokalnym:

Najważniejsze przeprowadzone szkolenia:

- cykl szkoleniowy (trzy 2-dniowe szkolenia) dla specjalistów ds. partycypacji – przedstawicieli 10 urzędów gmin z woj. małopolskiego, świętokrzyskiego i lubelskiego (Toporzysko, I – III 2014);
- cykl szkoleniowy dla animatorów partnerstwa trójsektorowego (pięć 3-dniowych szkoleń) z Małopolski i Dolnego Śląska (XI 2013 – V 2014);
- 2-dniowe szkolenia dla przedstawicieli organizacji pozarządowych dot. partycypacji obywatelskiej, partycypacji społecznej i narzędzi egzekwowania praw obywatelskich, tworzenia projektów itp. (IV – VI 2014);
- Warsztaty dla przedstawicieli 6 młodzieżowych rad gmin z woj. małopolskiego i świętokrzyskiego – edukacja obywatelska, demokracja partycypacyjna, przywództwo, tworzenie projektów i realizacja inicjatyw młodzieżowych;
- warsztaty planowania strategicznego oraz tworzenia projektów dla członków Partnerstwa na Rzecz Rewitalizacji Rzeki Saksagań w Krzywym Rogu (Ukraina);

Dialog w praktyce:

- w 20 gminach województwa małopolskiego i świętokrzyskiego przeprowadziliśmy 2-dniowe warsztaty partycypacyjne / konsultacyjne z mieszkańcami, dotyczące następujących tematów:
  - Oferta spędzania czasu wolnego i jej dostosowanie do potrzeb mieszkańców oraz istniejącej infrastruktury, w tym do nowopowstałych budynków takich jak biblioteka (gminy: Krasocin, Michałowice, Koszyce, Ryglice, Waśniów, Bejsce, Łagów, Bystra-Sidzina);
  - Uruchomienie budżetu obywatelskiego (Maków Podhalański);
  - Zagospodarowanie / rewitalizacja wybranych przestrzeni publicznych – parków, terenów rekreacyjnych – w oparciu o warsztaty Project for Public Spaces i pracę z makietą; warsztaty realizowane we współpracy z dr T. Jeleńskim z Międzynarodowego Centrum Kształcenia Politechniki Krakowskiej (Miechów, Zielonki, Gm. Jordanów, Sadowie);
  - Tworzenie wspólnej oferty turystycznej gminy (wokół Centrum Górskiego Korona Ziemi – Zawoja oraz w oparciu o lokalny potencjał – Sucha Beskidzka);
  - Powołanie młodzieżowych rad gmin – warsztaty z młodzieżą dot. ogólnych zasad funkcjonowania młodzieżowej rady oraz wspólne planowanie celów statutowych i działań w danej gminie (gminy: Gnojnik, Stryszawa, Daleszyce);

- Tworzenie gminnej rady seniorów – warsztaty z seniorami dot. ogólnych zasad funkcjonowania rady seniorów oraz wspólne planowanie celów statutowych i działań w danej gminie (Kęty);
- Tworzenie programu współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi (Adamów).
- Uruchomiliśmy portal internetowy www.wspoldecydujemy.pl do przeprowadzania konsultacji społecznych on-line, dostępnego dla samorządów i organizacji pozarządowych, które chcą prowadzić wśród mieszkańców swoich gmin: badania ankietowe, sondaże, konsultować gotowe projekty dokumentów oraz wdrażać budżet obywatelski (od zgłaszania projektów on-line, poprzez ich weryfikację i głosowanie internetowe wśród mieszkańców); na portalu zostały przeprowadzone badania ankietowe (m.in. przez Miechów, Bystrą-Sidzinę, Zielonki) oraz budżet obywatelski (Maków Podhalański);
- Wsparliśmy powstanie i działalność 9 młodzieżowych rad gmin z woj. małopolskiego i świętokrzyskiego, w tym realizacji 7 mini-projektów młodzieżowych, wydawania gazety młodzieżowej „Spytek” i innych inicjatyw (Wielka Wieś, Ryglice, Miechów, Koszyce, Gm. Jordanów, M. Jordanów, Sadowie, Bałtów, Bejsce);
- Przeprowadziliśmy 6-dniową wizytę studialną we Francji z udziałem specjalistów ds. partycypacji z gmin woj. małopolskiego i świętokrzyskiego oraz młodzieży z młodzieżowych rad, której celem była wymiana doświadczeń w zakresie demokracji partycypacyjnej z partnerami francuskimi: CPIE des Pays de l’Oise i CPIE Bresse du Jura;
- na Ukrainie został przeprowadzony konkurs na mini-inicjatywy obywatelskie wśród członków Partnerstwa na Rzecz Rewitalizacji Rzeki Saksagań w Krzywym Rogu – zrealizowane zostały 2 projekty związane z rozwojem miejscowego Ekomuzeum Oberih oraz z zagospodarowaniem fragmentu brzegu rzeki Saksagań na cele rekreacyjne dla mieszkańców miasta.

Upowszechnianie doświadczeń:

- zostały opracowane 2 publikacje podsumowujące doświadczenia z realizacji projektów „Partycypacja – dyskutujemy, decydujemy, działamy” oraz „Dyskutujmy – Decydujmy – Działajmy” (pierwsza wydana w formie drukowanej – 1000 egz., druga – dostępna w pdf);
- A. Jarzębska reprezentowała Fundację MiLA podczas ogólnopolskiego Forum Praktyków Partycypacji organizowanego przez Pracownię Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”;

- Odbyły się seminaria upowszechniające doświadczenia projektów nastawionych na wzmocnienie dialogu samorządów z mieszkańcami.
- Opracowano założenia do rozdziału dotyczącego partycypacji do poradnika dla gmin nt. zarządzania dziedzictwem w gminie, wydawanego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa.

Rezultaty

Rezultatem opisanych powyżej działań jest:

- Funkcjonujący i stale rozwijany portal do konsultacji społecznych on-line www.wspoldecydujemy.pl;
- Stała współpraca z samorządami woj. małopolskiego w zakresie rozwijania dialogu z mieszkańcami (8 gmin zgłosiło akces do projektu na 2015 rok);
- 9 funkcjonujących młodzieżowych rad gmin w woj. małopolskim i świętokrzyskim;
- Produkty dialogu samorządów z mieszkańcami: 1 wdrożony budżet obywatelski, 1 program współpracy gmin z organizacjami pozarządowymi, 1 powołana gminna rada seniorów, 8 zbiorów pomysłów mieszkańców dot. oferty spędzania czasu wolnego (część z nich wdrożona w praktyce), 4 społeczne projekty zagospodarowania przestrzeni publicznych – parków i terenów rekreacyjnych, 2 wstępnie zebrane zbiory pomysłów dot. rozwoju turystyki w gminie;
- 2 publikacje dot. wzmocnienia demokracji partycypacyjnej – bazujące na doświadczeniach ze zrealizowanych projektów.

Zespół

- Anna Jarzębska
- Barbara Kazior
- Krzysztof Florys
- Olga Gałek

Lista projektów realizowanych w 2014 roku:

- „Partycypacja - diskutujemy, decydujemy, działamy”: współfinansowany w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy z Nowymi Krajami Członkowskimi Unii Europejskiej, dofinansowanie: 724 710 zł;

- „Dyskutujmy - Decydujemy – Działajmy”: współfinansowany z Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (POKL poddziałanie 5.4.2: Rozwój dialogu Obywatelskiego), dofinansowanie: 246 290 zł;
- „Jordanowska Akademia Obywatelska”: współfinansowany w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy z Nowymi Krajami Członkowskimi Unii Europejskiej; dofinansowanie: 135 650 zł;
- „Krzyworoskie Partnerstwo kuźnią nowych projektów”: współfinansowany w ramach programu „Przemiany w regionie -RITA” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, realizowanego przez Fundację Edukacja dla Demokracji; dofinansowanie: 39 970 zł.

3. Działalność gospodarcza

Cel

Prowadzenie stałej działalności gospodarczej Fundacji w oparciu o unikatową na rynku ofertę:

- dostarczanie wyróżniających się na rynku usług Fundacji, wykorzystujących doświadczenie Zespołu, opartych na uzupełniających się ofertach i narzędziach wspierających rozwój lokalny;
- poszerzenie (ewentualnie) grona współpracowników, aby oferta np. marketingowa wyglądała atrakcyjnie;
- dywersyfikacja kanałów sprzedaży (poszerzenie kanałów sprzedaży o „pozaprojektowe”);
- budowanie marki rzetelnego wykonawcy, poprzez zapewnienie wysokiej, konkurencyjnej jakości usług;
- opracowanie i testowanie ofert konsorcjalnych – przystępowanie do przetargów z innymi partnerami.

Odbiorcy

- organizacje i instytucje współpracujące z Fundacją oraz ich partnerzy (zgłaszające się do Fundacji poprzez znajomości);
- organizacje i instytucje bazujące na środkach publicznych (baza potencjalnych zlecniodawców zamieszczających informacje o przetargach/zapytaniach ofertowych – LGD, LGD, UM, WUP i in.);
- firmy z branży turystycznej, samorządy zainteresowane marketingiem terytorialnym.

Działania

W roku 2014 Fundacja znaczną część swojej działalności realizowała w oparciu o zlecenia w ramach działalności gospodarczej, sprzedaż usług netto wyniosła **494 742,45 PLN**. Nadwyżka z działalności gospodarczej wyniosła za 2014 r. **169 520,94 PLN**. Zlecenia były realizowane w ramach wszystkich trzech obszarów tematycznych, przy czym zdecydowanie dominowały zlecenia związane z rozwijaniem turystyki dziedzictwa, na które jest obecnie największe zapotrzebowanie.

Aktywna turystyka	417 787,71	84,45 %
Przedsiębiorczość lokalna	53 784,01	10,87 %
Partycypacja	23 170,73	4,68 %
Razem:	494 742, 45	

Turystyka dziedzictwa

- wsparcie procesu tworzenia trzech ekomuzeów: Ekomuzeum Doliny Karpią, Ekomuzeum „Żabi Kraj” i Ekomuzeum „Gościńska Kraina” (kompleksowa usługa obejmująca przeprowadzenie seminarium, szkoleń – 12 ośmiogodzinnych dni szkoleniowych, 60 godzin doradztwa, zaprojektowanie i wykonanie materiałów informacyjnych i promocyjnych: map, ulotek, tablic, stron internetowych, opracowanie programów rozwoju każdego ekomuzeum).
- 12 szkoleń z questingu dla wiosek tematycznych w Małopolsce (Bołęciny, Dulowa, Gwoździec, Kostrza-Sadek, Ruda Kameralna, Zagórze) w ramach zlecenia dla Fundacji Biuro Inicjatyw Społecznych,
- przeprowadzenie serii 22 szkoleń z questingu dla LGD „Żywiecki Raj”,
- przeprowadzenie 10 szkoleń z questingu dla LGD „Partnerstwo Dorzecza Kocierzanki i Koszarawy”, Gimnazjum w Skale, LGD Korona Północnego Krakowa, Stowarzyszenia Rozwoju Wsi Rudno, Gminnego Centrum Kultury, Promocji i Turystyki w Zawoi. Parafii Rzymskokatolickiej w Czarnocinie,
- przeprowadzenie szkolenia z ekomuzeów dla LGD Korona Północnego Krakowa,
- przygotowanie koncepcji i przeprowadzenie gry terenowej połączonej z warsztatami nt. wspólnego dziedzictwa Ziemi Sądeckiej i Wielickiej dla LGD Wielicka Wieś.
- przeprowadzenie 5 szkoleń z questingu w powiatach gorlickim i sądeckim. Prace nad stworzeniem questów na potrzeby aplikacji mobilnej „Gorlicko-Sądeckie” dla firmy Amistad.

Rezultaty

Najwięcej zleceń w ramach turystyki dziedzictwa dotyczy tworzenia questów, które polega na przeprowadzeniu warsztatów, w efekcie których powstaje opracowany wspólnie z uczestnikami quest. Dodatkowo w roku 2014 zrealizowano zlecenie, którego przedmiotem było utworzenie 3 ekomuzeów dla Lokalnych Grup Rybackich

z Małopolski i Śląska (obejmujące teren od 5 do 7 gmin, obejmujące min. 40 obiektów turystycznych).

- 3 ekomuzea: Ekomuzeum Doliny Karpia, Ekomuzeum „Żabi Kraj”, Ekomuzeum „Gościnna Kraina”,
- 11 questów na obszarze LGD Żywiecki Raj,
- 10 questów dla LGD „Partnerstwo Dorzecza Kocierzanki i Koszarawy”, wsi Rudno, Skawicy, Czarnocinie, Skale, w tym 4 questy funkcjonujące w aplikacji „Akademia Młodego Odkrywcy – wspólne dziedzictwo Ziemi Sądeckiej i Wielickiej”
- 8 questów w małopolskich wioskach tematycznych (Bolęcín, Dulowa, Gwoździec, Kostrza-Sadek, Ruda Kameralna, Zagórze)
- scenariusze gry terenowej po Wieliczce oraz warsztatów o dziedzictwie gminy Wieliczka dla młodzieży,
- Regulamin konkursu „Gmina przyjazna turystom”
- 5 questów funkcjonujących w aplikacji mobilnej „Gorlicko-Sądeckie” w Bieczu, Bobowej, Kamiannej, Piwnicznej-Zdroju, Wysowej-Zdroju.

Zespół

- Barbara Kazior
- Krzysztof Florys
- Anna Jarzębska
- Olga Gałek

Przedsiębiorczość lokalna

- Badanie obszaru w zakresie budowanie Marki Lokalnej dla obszaru Korony Północnego Krakowa prowadzące do opracowania Lokalnego Znak Promocyjnego:
  - Analiza istniejących źródeł dotyczących obszaru Lokalnej Grupy Działania Korona Północnego Krakowa (LSR, publikacje, opracowania, raporty).
  - Przeprowadzenia spotkania fokusowego z przedsiębiorcami lokalnymi (ok. 10 osób) – np. właścicielami restauracji i innych lokali gastronomicznych, firm usługowych celem wprowadzenia w temat marki lokalnej, poszukiwania istotnych wartości i wyróżników istotnych dla mieszkańców i turystów.

- Przeprowadzenia spotkania fokusowego (ok. 10 osób) z przedstawicielami samorządowców, lokalnych organizacji pozarządowych, liderami lokalnej społeczności celem wprowadzenia w temat marki lokalnej, poszukiwania istotnych wartości i wyróżników istotnych dla mieszkańców i turystów.
  - Przeprowadzenie spotkań z dziećmi w dwóch wybranych szkołach na obszarze Korony Północnego Krakowa dot. promocji regionu.
  - Przygotowanie koncepcji Lokalnego Znak Promocyjnego obszaru Korony Północnego Krakowa.
  - Opracowanie i przeprowadzenie ankiet wartościujących propozycje koncepcji marki.
  - Przygotowanie znaku słowno-graficznego dla marki lokalnej.
  - Przygotowanie wniosku o opatentowanie Lokalnego Znak Promocyjnego obszaru Stowarzyszenia Korona Północnego Krakowa.
  - Przygotowanie ulotki w wersji elektronicznej dot. marki lokalnej obszaru Korony Północnego Krakowa.
- Opracowanie i przeprowadzenie 3 dwudniowych szkoleń z zakresu wykorzystania produktu lokalnego na obszarach Natura2000 na zlecenie Fundacji Wspierania Inicjatyw Ekologicznych -projekt Misja Natura
  - Przeprowadzenie 2 warsztatów dot. wykorzystania produktu lokalnego do tworzenia wiosek tematycznych w Małopolsce na zlecenie Fundacji BIS
  - Przeprowadzenie seminarium z zakresu przedsiębiorczości w dniu 6.03.2014 w Ośrodku Kultury w Tomicach
  - Przygotowanie i przeprowadzenie 27-28.02.2014r. warsztatów szkoleniowych pn. "Produkt lokalny zaprogramowany na sukces - produkty lokalne i ich znaczenie w rozwoju turystyki wiejskiej" w Zarszynie na zlecenie Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania "Dorzecze Wisłoka"
  - Przygotowanie i przeprowadzenie 25.03.2014 szkolenia pn. "Budowa marki produktów lokalnych" w Siedlisku na zlecenie Stowarzyszenia Kraina Lasów i Jezior – LGD
  - Przygotowanie i przeprowadzenie warsztatów dot. produktu i marki lokalnej dla beneficjentów Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Krakowie

- Prowadzenie panelu dyskusyjnego dotyczącego marki Greenways w dniu 23.10.2014r podczas międzynarodowej konferencji Greenways w Lublinie na zlecenie Agencja Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o. w Lublinie
- Udział w charakterze eksperta w projekcie „Komerccjalizacja produktu lokalnego”. Zadania MiLA (m.in.) w 2014: zaproponowanie założeń modelu, moderowanie spotkań partnerów projektu, przekazanie doświadczeń polskich i zagranicznych dot. marketingu produktów lokalnych, zaplanowanie procesu badawczego (badania konsumenckie), udział w pierwszych testowaniach produktów lokalnych w Zatorze i Korzennej.
- ES: Przygotowanie i przeprowadzenie 2 trzydniowych szkoleń dla Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej dot. animacji lokalnej w Krakowie i Warszawie
- ES: Przeprowadzenie doradztwa indywidualnego z zakresu animacji lokalnej dla 5 Ośrodków Wsparcia ES
- ES: Prezentacja dobrych praktyk w zakresie wykorzystania lokalnego potencjału do rozwoju przedsiębiorstw z zakresu ekonomii społecznych podczas Forum Ekonomii Społecznej w Wygiełzowie, Nowym Sączu, Tarnowie, Nowym Targu

Rezultaty

- Przeszkolenie ok. 60 osób z zakresu wykorzystania produktu lokalnego do rozwoju obszarów Natura 2000
- Przeszkolenie ok. 20 pracowników Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej z całej Polski w zakresie animacji lokalnej
- Podniesienie wiedzy z zakresu produktu lokalnego i marki lokalnej wśród ok. 200 uczestników szkoleń, warsztatów, konferencji i seminariów
- Podniesienie wiedzy z zakresu wykorzystania potencjału miejsca do rozwoju przedsiębiorstw ES wśród ok. 120 uczestników 4 Forów Ekonomii Społecznej
- Dostarczenie doradztwa z zakresu animacji lokalnej dla 5 Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej z różnych stron Polski
- Spójna koncepcja marki lokalnej dla obszaru LGD Korona Północnego Krakowa - Spichlerz Koronny
- Umocnienie marki Fundacji w temacie ekonomii społecznej na obszarze Małopolski poprzez tworzenie podstaw działania Regionalnego Komitetu ES i udziału w Tygodniu ES w Małopolsce

Dialog społeczny

- Opracowanie raportu z badań i warsztatów Project for Public Spaces przeprowadzonych dla ul. Mariackiej w Katowicach w roku 2013 na zlecenie Instytucji Kultury Katowice – Miasto Ogrodów, we współpracy z Międzynarodowym Centrum Kształcenia Politechniki Krakowskiej (materiał podsumowujący zlecenie oraz skrócone podsumowanie wniosków z badania do upowszechniania wśród mieszkańców Katowic);
- Stworzenie dokumentu – diagnozy kultury w gminie Zawoja na zlecenie Babiogórskiego Centrum Kultury w Zawoi, w tym:
  - Przeprowadzenie badań ankietowych dot. potrzeb mieszkańców w zakresie oferty kulturalnej ośrodka kultury;
  - Przeprowadzenie wywiadów grupowych z odbiorcami i twórcami oferty kulturalnej w gminie Zawoja, w tym: z młodzieżą, z seniorami, z rodzicami dzieci i przedsiębiorcami z branży turystycznej, z radnymi i sołtysami gminy Zawoja, z pracownikami ośrodka kultury i instytucji współpracujących (szkół);
  - Przeprowadzenie wywiadu indywidualnego z wójtem gminy Zawoja Tadeuszem Chowaniakiem;
  - Opracowanie raportu podsumowującego wyniki badania, wraz z rekomendacjami dotyczącymi potrzebnych zmian – zarówno w zakresie oferty kulturalnej jak i sposobu funkcjonowania Babiogórskiego Centrum Kultury;

Przeprowadzenie cyklu autorskich warsztatów dla młodzieży z gminy Zawoja pt. „Aktywne uczestnictwo w życiu publicznym” (2 warsztaty 2-dniowe), obejmującego podstawowe elementy edukacji obywatelskiej, partycypacji oraz przygotowanie do podjęcia przez młodzież praktycznych działań (opracowanie petycji, przygotowanie happeningu).

Rezultaty

Rezultatem opisanych powyżej działań jest:

- Funkcjonujący i stale rozwijany portal do konsultacji społecznych on-line www.wspoldecydujemy.pl;
- Stała współpraca z samorządami woj. małopolskiego w zakresie rozwijania dialogu z mieszkańcami (8 gmin zgłosiło akces do projektu na 2015 rok);
- 9 funkcjonujących młodzieżowych rad gmin w woj. małopolskim i świętokrzyskim;

- Produkty dialogu samorządów z mieszkańcami: 1 wdrożony budżet obywatelski, 1 program współpracy gmin z organizacjami pozarządowymi, 1 powołana gminna rada seniorów, 8 zbiorów pomysłów mieszkańców dot. oferty spędzania czasu wolnego (część z nich wdrożona w praktyce), 4 społeczne projekty zagospodarowania przestrzeni publicznych – parków i terenów rekreacyjnych, 2 wstępnie zebrane zbiory pomysłów dot. rozwoju turystyki w gminie;
- 2 publikacje dot. wzmacniania demokracji partycypacyjnej – bazujące na doświadczeniach ze zrealizowanych projektów.

4. Fundraising

W roku 2014 planowano pozyskiwać środki na realizację misji i działalność fundacji w oparciu o dwuelementową strategię:

- A. Pozyskiwanie środków na realizację projektów, zgodnych z celami Fundacji;
- B. Działalność gospodarczą.

Pozyskanie strategicznych partnerów biznesowych, zainteresowanych wspieraniem / realizacją wspólnych inicjatyw pozostawało poza sferą możliwości czasowych pracowników – jest to działanie, które powinno zostać zaplanowane do realizacji w roku 2015.

W roku 2014 złożono w sumie 8 wniosków projektowych do różnorodnych funduszy. Spośród złożonych wniosków 5 uzyskało dofinansowanie.

Projekty złożone w 2014

Lp.	Tytuł projektu	Donator	Kwota
1.	Seniorzy Aktywni Lokalnie	Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych (ASOS)	199 565 PLN
2.	Młodzieżowe Rady – edukacja obywatelska w praktyce	Fundacja Batorego, EOG Fundacja:	388 330 PLN 130 100 PLN
3.	Partycypacja – zrobmy kolejny krok!	Fundacja Batorego, EOG Fundacja:	349 800 PLN 297 800 PLN
4.	Młodzieżowe Rady w Tunezji	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	297 550 PLN
5.	Krzyworoskie partnerstwo kuźnią nowych projektów	Program „Przemiany w Regionie” - RITA	39 970 PLN
6.	KooperACJA – współpraca, edukacja i lokalna animacja ruchów konsumenckich	Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	99 990 PLN
7.	Partnerstwa lokalne motorem wdrażania ukraińskiej reformy samorządowej	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	848 840 PLN
8.	Wsparcie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w rejonie Krzywego Rogu	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	520 000 PLN

- Wnioski rozpatrzone pozytywnie
- Wnioski rozpatrzone negatywnie

W sumie Fundacja Miejsc i Ludzi Aktywnych w roku 2014 złożyła skutecznie wnioski dotacyjne na łączną kwotę: **1 603 125 PLN**. Część dotacji dotyczy projektów realizowanych w roku 2015. Nie wszystkie dotacje zostały przyznane we wnioskowanych kwotach.

5. Promocja

W 2014 roku główne działania promocyjne były związane z działaniami projektowymi. Fundacja promowała swoją działalność poprzez takie wydarzenia jak:

- konferencja podsumowująca projekt „Seniorzy aktywni społecznie” z udziałem blisko 100 osób z całej Polski – seniorów i przedstawicieli organizacji pozarządowych (XII 2014)
- seminaria upowszechniające efekty projektu pt. „Partycypacja – dyskutujemy, decydujemy, działamy” (3 seminaria, w tym 2 w Małopolsce, 1 w woj. świętokrzyskim – IX 2014)
- seminarium upowszechniające efekty projektu „Dyskutujemy – Decydujemy – Działajmy” (XI 2014)
- wizyta studialna dot. metod rozwijania ekoturystyki (w tym questów i ekomuzeów) dla partnerów projektu pt. „State of Europe” z następujących krajów: Dania, Norwegia, Rumunia, Gujana Francuska (VI 2014)

Promocja w Internecie:

- na bieżąco promowana i rozwijana strona internetowa Fundacji MiLA www.mila.org.pl, na której regularnie publikowane były aktualności i informacje o realizowanych projektach; w 2014 roku przebudowana i zaktualizowana została część poświęcona ofercie Fundacji;
- fanpage Fundacji MiLA na Facebooku, gdzie również regularnie publikowane były aktualności i galerie zdjęć z wydarzeń organizowanych przez Fundację; liczba fanów Fundacji na FB przekroczyła 1000 osób;
- rozwijano następujące portale tematyczne:
  - www.wspoldecydujemy.pl – bezpłatne narzędzie dla JST i NGO do prowadzenia badań ankietowych, konsultacji społecznych i budżetów obywatelskich on-line;
  - www.bestquest.pl – portal promujący questy w całej Polsce wśród ich bezpośrednich użytkowników; w 2014 roku rozpoczęto przebudowę portalu, która jeszcze trwa;
  - www.mlodziporterzy.pl – portal dla młodzieży chcącej publikować reportaże na temat swoich lokalnych działań, brać udział w konkursach itp.. Portal został wykorzystany w konkursie dla młodzieży „Rodzina pasja” opowiadający o ciekawych tradycjach rodzinnych związanych z dziedzictwem kulturowym danego miejsca (np. rękodzielniczych, kulinarnych, związanych z ginącymi zawodami itp.), przekazywanych

przez osoby starsze z pokolenia na pokolenie – np. kultywowanych przez matkę i córkę, dziadka i wnuczka itp.

- Informacje o realizowanych przez Fundację wydarzeniach były również zamieszczane na ogólnodostępnych portalach informacyjnych takich jak www.ngo.pl.

Materiały promocyjne:

- został wydany nowy 8-stronicowy folder promujący działalność Fundacji i jej osiągnięcia w latach 2012-2014, który stanowi obecnie podstawowy materiał informacyjny nt. Fundacji;
- wydano ulotkę informującą o projekcie: „Seniorzy aktywni społecznie”.

Współpraca z mediami:

- Fundacja uzyskała patronat medialny nad projektem „Seniorzy aktywni społecznie” od gazet: „Obywatelski Kraków” oraz „Głos Seniora”;
- Istotnym przedsięwzięciem z punktu widzenia promocji Fundacji MiLA wśród samorządów była również współpraca z gazetą „Wspólnota”, firmą 3Step Sp. z o.o. i PTTK przy realizacji ogólnopolskiego konkursu „Gmina przyjazna turystom”. Zespół Fundacji uczestniczył w komisji konkursowej (O. Gałek) i przygotowaniu raportu, który został opublikowany w Gazecie Samorządu Terytorialnego „Wspólnota” (B. Kazior, K. Florys). Ponadto Fundacja wzięła udział w uroczystym wręczeniu nagród w konkursie podczas Warszawskich targów Turystycznych „Podróże” 14 listopada 2014 (B. Kazior).

Fundacja MiLA była również promowana podczas innych regionalnych i ogólnopolskich wydarzeń, w których wzięli udział jej przedstawiciele, w tym:

- Forum Praktyków Partycypacji (Warszawa, V 2014) – ogólnopolski zjazd przedstawicieli samorządów i organizacji pozarządowych zajmujących się rozwijaniem partycypacji, organizowany przez Pracownię Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”;
- Krzysztof Florys brał udział w trzech konferencjach otwierających sieci questów na terenie Lokalnych Grup Działania „Dolina rzeki Grabi”, „BUD-UJ Razem” oraz Fundacji „PRYM”, gdzie prezentował przygotowane przez Fundację MiLA sieci questów oraz aplikację mobilną.
- W dniach 22-24.09.2015 Krzysztof Florys brał udział w konferencji „Międzypokoleniowe aspekty turystyki” na Kalatówkach w Tatrach gdzie prezentował metodę questingu jako angażującą, łączącą pokolenia metodę odkrywania dziedzictwa miejsca.

Fundacja upowszechniała też dorobek swój i partnerów, z którymi współpracuje podczas imprez organizowanych w ramach realizacji projektów własnych:

- W listopadzie XI 2014 odbyła się 2-dniowa wizyta studialna w Małopolsce (Luborzyca, Krynica-Zdrój, Wieliczka, Kraków dla 20 osób starszych wydelegowanych przez Lokalne Grupy Działania i Grupy Partnerskie i inne NGO z całej Polski, której celem była prezentacja i upowszechnianie doświadczeń i osiągnięć osób starszych z Małopolski wśród ich rówieśników z innych regionów kraju, którzy podobne metody pracy mogli przenieść na swój teren działania, przy wsparciu ze strony Lokalnych Grup Działania lub Grup Partnerskich, z którymi są związani (np. korzystając ze środków PROW, oś 4 Leader); dla seniorów z Małopolski przyjmujących wizytę była ona szansą na zaprezentowanie swoich osiągnięć, pomysłów czy wyrobów i ich przetestowanie na potencjalnych odbiorcach pozyskanie konstruktywnej informacji zwrotnej dla gospodarzy.
- W grudniu 2015 odbyła się 2-dniowa ogólnopolska konferencja upowszechniająca model aktywizacji osób starszych poprzez działania na rzecz zachowania i promowania lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz wykorzystania go w rozwoju lokalnej turystyki; w konferencji wzięło udział ponad 110 osób, przedstawicieli organizacji pozarządowych działających na rzecz aktywizacji i rozwoju swoich lokalnych społeczności w całej Polsce (w szczególności przedstawiciele Lokalnych Grup Działania i Grup Partnerskich), liderzy organizacji pozarządowych z woj. małopolskiego i innych województw oraz liderzy seniorów z Małopolski. Podczas konferencji zostały zaprezentowane metody angażowania i osiągnięcia osób starszych w zakresie rozwoju turystyki dziedzictwa (ekomuzeów, questingu, lokalnych produktów rękodzielniczych i spożywczych). Konferencja była prowadzona zróżnicowanymi metodami – odbyły się obrady plenarne, jak również warsztaty tematyczne w mniejszych grupach.

Dodatkowo, zespół Fundacji został przeszkolony w zakresie prowadzenia marketingu w sieci. Nabyta w ramach szkoleń wiedza zostanie wykorzystana w roku 2015 do kampanii promocyjnej w Internecie.

Niezależnie jednak od działań typowo promocyjnych, kluczowe znaczenie w kształtowaniu wizerunku Fundacji odgrywa dobra opinia o jej zrealizowanych działaniach, która rozchodzi się wśród bezpośrednich odbiorców – samorządów, lokalnych grup działania, organizacji pozarządowych, seniorów itp. Efektem tego jest kontynuowanie współpracy z dotychczasowymi partnerami oraz pozyskiwanie nowych dzięki ich rekomendacjom.

6. Partnerzy

Fundacja MiLA nawiązała współpracę międzynarodową w ramach projektu 'State of Europe', realizowanego w ramach Programu Grundtvig:

- Danish Agency for International Education, Dania
- Intermédiaire de Commerce et Formateur, Gujana Francuska
- Asocia[^]ia de Ecoturism din România, Rumunia
- Nordisk Institutt for Trening og Internasjonal Utvikling, Norwegia

Organizacja z Norwegii została partnerem projektu "Partycypacja – zróbmy kolejny krok!, którego realizacja przewidziana jest w roku 2015.

7. Przychody i wydatki Fundacji

Poniższa tabelka zawiera kwoty przychodów i wydatków w roku 2014.

Dotacje od instytucji i organizacji	874 004,45 PLN
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	494 742,45 PLN
Przychody z operacji finansowych	3 658,82 PLN
Pozostałe przychody operacyjne	311,63 PLN
Przychody ogółem	1 372 717,35 PLN
Wydatki	1 162 328,65 PLN